

О.В. Плотницька,

кандидат педагогічних наук, доцент

(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Актуалізація художньо-творчого потенціалу як невід'ємна частина професійної підготовки фахівців музичного напрямку.

Статтю присвячено проблемі актуалізації художньо-творчого потенціалу фахівців музичного напрямку шляхом інтеграції емоційного, образно-виражального та функціонально-логічного зв'язку між теорією та практичною діяльністю

Незамінним компонентом фахового становлення майбутніх учителів визнано не тільки багатогранні та ґрунтовні знання, високотехнологічні педагогічні вміння, розвинені музично-педагогічні здібності, а й сформовані інтелектуальні, креативні якості особистості. Сучасна наука і мистецтво ставить конкретні завдання щодо творчого розвитку майбутнього фахівця музичного напрямку підготовки, стимулювання у нього потреби самовираження, розвитку власного “Я”. Такі вимоги неможливо забезпечити лише традиційними програмно-інструктивними технологіями, оскільки розвиток специфічних якостей потребує конструювання і специфічних педагогічних ситуацій, у створенні яких провідне місце належить мистецтву.

Основна суть, зміст, квінтесенція мистецтва полягають у реакції митця на події і проблеми сьогодення, заради розв'язання яких й існує даний феномен. Твори мистецтва допомагають усвідомлювати ставлення до будь яких явищ життя, у процесі спілкування «творець - твір мистецтва - глядач» відбувається і передача знань наступним поколінням і формування традиції ставлення.

Професійна підготовка фахівців музичного напрямку тісно пов'язана із процесом осмислення, відображення, інтерпретації не тільки творів

мистецтва, але й усієї бази матеріально-духовних цінностей сучасного суспільства. Сучасна мистецька педагогічна наука розвивається видатними науковцями: Є. Белкіною, Н. Гузій, Л. Ісьяною, Л. Масол, Н. Миропольською, О. Оніщенко, Г. Падалкою, О. Ростовським, О. Шевнюк, О. Щолоковою та іншими.

Поняття «творчий потенціал» характеризується багатоаспектністю та складністю підходів щодо його вивчення. Найширшим є визначення творчого потенціалу як фонду, сукупності можливостей реалізації нових напрямів діяльності суб'єкта творчості. Стосовно окремого індивіда творчий потенціал визначають як інтегруючу якість особистості, що характеризує міру її можливостей ставити і вирішувати нові завдання у сфері її діяльності, яка має суспільне значення [2]. Концепція креативності як універсальної пізнавальної творчої здібності набула популярності після виходу в світ робіт Дж. Гілфорда (Guilford J. P., 1967).

Досліджуючи поняття «музично-творчий потенціал» С. Олійник вважає його професійною сутністю майбутнього спеціаліста, оскільки його сформованість гарантує високий якісний рівень підготовки фахівців музичної спеціалізації до творчих видів музичної діяльності: імпровізації, інтерпретації, акомпанування, написання хорових обробок, створення зразків сучасного інструментального аранжування тощо. Сформований музично-творчий потенціал забезпечує осмисленість студентами як значення окремих музично-теоретичних понять, так й усвідомлення ними емоційного, образно-виражального та функціонально-логічного зв'язку між теорією музики і музичною діяльністю [3, с.56].

Вивчаючи питання розвитку художньо-творчого потенціалу В. Лихвар відзначає, що художньо-творчий потенціал представляє собою універсальну, цілісну якість людини, змістовна визначеність якої виявляється в художньо-творчій діяльності шляхом прирощення матеріально-духовних цінностей та саморозвитку і самореалізації особистості, концентруючи для цього фізичні, психологічні й духовні ресурси [1, с.9].

Актуалізація художньо-творчих потенцій – це прояв внутрішнього духу фахівця, що спрямований на створення художньо цілісного за змістом та формою творчим продуктом. Прагнення до покращення результатів праці, жага досконалості у кожному наступному творчому акті інтегрує всі сили творця, піднімаючи досвід, знання, практичні уміння й навички на новий щабель духовного зростання. Таким чином, професійна підготовка фахівців музичного напрямку залежить не лише від сприймання та виконання музичних творів, а й через активно-дієвий процес – актуалізацію художньо-творчого потенціалу.

Педагогічна активізація художньо-аналітичної діяльності фахівців музичного напрямку стимулює їх творчі можливості, особистісні унікальні якості стосовно художнього сприйняття та розвиненості художнього мислення, розширення обсягу художніх знань та сформованості інтегральних художньо-аналітичних умінь.

Практичне втілення поставленого завдання ми бачимо в максимальному використанні сукупності мистецтв, що утворюється на основі їх інтеграції, сприяє гармонійному розвитку особистості, розкриває цілісну художню картину світу і у такий спосіб впливає на формування світогляду, який фокусує у собі інтегровані зв'язки мистецтва, художньої культури, етики, естетики; використання одного з видів моносенсорного мистецтва як інструменту пізнання загальних закономірностей художньої творчості (у даному випадку – музики); застосування порівняльного аналізу творчості авторів, які належать до одного стильового напрямку розвитку мистецтва, як ефективного методу пізнання інтегративних зв'язків; прищеплення навичок аналізу художніх особливостей мистецьких явищ, розвиток “емоційного мислення”, а також умінь аналізувати художні образи мистецьких творів на основі знайомства з різними формами, жанрами, стилями мистецтва [4].

Збагачення власного художньо-естетичного досвіду, актуалізація художньо-творчого потенціалу шляхом інтеграції емоційного, образно-виражального та функціонально-логічного зв'язку між теорією та практичною

діяльністю уможлиблює реалізацію духовного потенціалу майбутнього фахівця, виявлення та розвиток природних здібностей, свободу творчого пошуку. Сприйняття творів мистецтва, їх розуміння, застосування різноманітних методів аналізу, знаходження зв'язків і паралелей з іншими видами мистецтва, естетична оцінка і переосмислення твору через емоційну сферу студента, формування аналітичних і практичних навичок, дає можливість актуалізувати художньо-творчий потенціал фахівців музичного напрямку, значно розвиваючи художнє мислення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лихвар В. Д. Розвиток художньо-творчого потенціалу молодших школярів у процесі образотворчої діяльності: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07 / Херсон. держ. ун-т. – Херсон, 2003. – 24 с.
2. Мартинюк І. О. Творчий потенціал і самореалізація особистості // Психологія і педагогіка життєтворчості. – К., 1996. – 792 с
3. Олійник С. В. Формування музично-творчого потенціалу майбутнього вчителя початкових класів: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. – Житомир, 2003. – 187 с.
4. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навч. посібник. – К., 2002. – 270с.
5. Плотницька О.В. Інтеграція дисциплін художньо-естетичного циклу: Методичні рекомендації до спецкурсу / Упоряд. О.В. Плотницька. – Житомир, 2003. – 75с.

Плотницкая О. В. Актуализация художественно-творческого потенциала как неотъемлемая часть профессиональной подготовки специалистов музыкального направления

Статья посвящена проблеме актуализации художественно-творческого потенциала специалистов музыкального направления путём интеграции

эмоциональной, образно-выразительной и функционально-логической связи между теорией и практической деятельностью.

Plotnitskaya O. V. Actualization of artistic and creative potential as an integral part of professional training in musical direction

The article discusses the actualization of artistic and creative potential of musical direction specialists by integrating the emotional, expressive-figurative and functional-logical connection between theory and practice.